

'Blindgangers in het onderwijs', verschijnselen die ooit bedoeld zijn als interventies om mankementen in ons onderwijs te repareren. Maar door het voortdurend plakken en pleisteren is de oorspronkelijke bedoeling langzaam uit beeld is verdwenen, en zitten we nu opgescheept met onduidelijke constructies waarvan we ondertussen op school wel last hebben.

In tegenstelling tot de voorgaande maanden waarin de auteur blindgangers bespreekt met een oorsprong in het verleden, deze maand aandacht voor een blindganger die nu gelanceerd wordt en misschien nog vroegtijdig onschadelijk gemaakt kan worden, voordat we er echt last van gaan krijgen: het lerarenregister.

Hoedt u voor registratie als Registerleraar

DOOR BEN VAN DER HILST

Gelukkig heeft zich nog maar een handjevol nietsvermoedende docenten aangemeld bij het Lerarenregister. Er hebben zich, hunkerend naar klanten, meer aanbieders van nascholing aangemeld dan leraren, dus de aangemelde leraren hoeven niet te vrezen voor overtekende cursussen op jacht naar hun verplichte 40 registeruren per jaar. Dit schooljaar start een campagne om meer docenten te verleiden om zich aan te melden. Niet doen. De meeste docenten weten dat al, maar voor nietsvermoedende docenten hieronder nog maar eens de belangrijkste redenen om er niet in te trappen.

1. Het beroep van leraar wordt ten onrechte vaak vergeleken met dat van advocaat of medicus. Dat zijn meestal zelfstandige beroepen, waarbij verplichte nascholing hoort bij de eveneens verplichte registratie als advocaat of arts. De vergelijking met die beroepen wordt gemaakt om het beroep van leraar status te geven: een docent is toch echt wel een professional. Het is zinloos om eindeloos te discussiëren over de vraag of een docent nu wel of niet een professional is, vergelijkbaar met advocaat en arts. Een docent is geen advocaat, een docent is geen arts. Een docent hoort zich professioneel te gedragen als docent. Daar hoort onder andere bij dat hij constant op zoek is om zijn prestaties te verbeteren. Hoe dat het beste kan, is permanent onderwerp van onderzoek en die onderzoeken leiden vrijwel altijd tot de conclusie dat het leren op de werkplek in nauwe samenwerking en samenspraak met collega's de meest krachtige professionalisering oplevert. Korte cursussen

en studiedagen leveren vrijwel niets op. En wat lezen we in het reglement van het Lerarenregister: *"Werkzaamheden die bij de uitoefening van het leraarsberoep horen zijn geen professionaliseringsactiviteit, ook al kan er sprake zijn van leren"*. Echt waar!

2. Het leraarsregister afficheert zich als een activiteit van en door de leraren. Dat is helemaal niet waar, want het is opgezet door de Onderwijscoöperatie. Daarachter verschuilen zich vooral vakbonden, BON en enkele vakverenigingen. Nu weten we al lang dat de vakbonden in de eerste plaats belangenbehartigers zijn, die niet zo geïnteresseerd zijn in de kwaliteit van onderwijs of van docenten (zo is het verdedigen van niet-functionerende docenten een belangrijke dagtaak van de vakbond). In de tweede plaats vertegenwoordigen die clubjes nauwelijks de docenten. Dus iedere legitimiteit om namens de beroepsgroep te spreken ontbreekt.

3. Omdat professionalisering zo nauw met het dagelijkse werk verbonden is en omdat de docent binnen een arbeidsorganisatie werkt, ligt het voor de hand om professionaliseringsactiviteiten binnen het kader van het gewone werk te beoordelen en niet via een extern register. Goede scholen hebben al lang een professionaliseringsbeleid, dat ook in de gesprekscyclus tot uiting komt. De werkgever kan en moet verplichten dat een docent steeds gericht is op het verbeteren van zijn prestaties. Voor een deel via scholing van buiten, maar voor een groot deel ook door een actieve opstelling in onderwijsteams en secties.

Slimme bestuurders verplichten alle docenten om zich te ontwikkelen tot LC docent (bijvoorbeeld binnen 8 jaar na aanvang van de loopbaan met gegarandeerd een LC functie) en geven vervolgens veel docenten de gelegenheid om zich te ontwikkelen tot LD en eventueel LE docent. Als je zo'n bestuur hebt, is een lerarenregister nog meer overbodig. Het onzinnige lerarenregister kon vooral ontstaan omdat veel bestuurders hun taak t.a.v. professionaliseringsbeleid verwaarloosd hebben.

4. Als je het reglement leest (te downloaden op registerleraar.nl) zie je dat het hele lerarenregister een ongelooflijk bureaucratisch gedoe is, dat op geen enkele manier iets te maken heeft met de professionaliteit van docenten. Heel betuttelend en ook lachwekkend wordt voorgeschreven welke professionaliseringsactiviteit wel of niet 'registeruren' opleveren. Aanbieders gaan opeens massaal cursussen aanbieden van 40 registeruren, het jaarlijks vereiste aantal uren.

5. Dat heel dat lerarenregister flauwekul is, wordt misschien wel het meest duidelijk als je leest dat het lidmaatschap van de MR 6 registeruren per jaar oplevert (zie meteen de invloed van de vakbonden). Nu weten we dat de MR op geen enkele manier bijdraagt aan de kwaliteit van het onderwijs op een school en bovendien wordt het hoog tijd dat de hypothese onderzocht wordt dat docenten die lid zijn van de MR tot de kwalitatief zwakste groep leraren behoren. Voor het lerarenregister hoeven zij minder bij te scholen dan hun professioneel wellicht betere collega's. Dit is een van de aanwijzingen dat

het Lerarenregister wellicht zal leiden tot *minder* kwaliteit van docenten.

Natuurlijk vinden de politiek en de VO raad het register prachtig. Ze sussen zich in slaap met de gedachte dat ze nu echt iets doen aan de kwaliteit van docenten. Als iedere docent en bestuurder lijdzaam blijft toekijken bij dit geldverslindende status-speeltje van de vakbonden, wordt het in 2017 zomaar verplicht voor iedere docent om zich in te schrijven. Er zijn jaarlijks miljoenen nodig voor de bureaucratische administratie en de talloze commissies die zich buigen over de regel dat een dagje uit met het gezin naar de Python in de Efteling alleen door natuurkundedocenten vanwege de ervaring van grote centrifugale krachten voor 3 registeruren opgevoerd mag worden. Dat geld komt uit de nascholingspot en na 2017 moeten docenten zelf voor hun registratie gaan betalen.

Welke bestuurders en docenten maken deze blindganger onschadelijk voordat hij zijn destructieve werk gaat verrichten? Bestuurders kunnen bijvoorbeeld besluiten om bij sollicitaties voorrang te verlenen aan niet-geregistreerde docenten, je haalt dan wellicht ook meer kwaliteit in school. En docenten hebben het gemakkelijk: gewoon niets doen. Dat slaat dan op registreren, niet op professionaliseren natuurlijk. ●

► Ben van der Hilst is opleider van schoolleiders, consultant en onderzoeker. Hij was jarenlang docent en schoolleider in het vo, ben@hetlerenorganiseren.nl